

Gerard van Gemert

De rode bal

met illustraties van
Mark Janssen

δ

‘Wat heb je allemaal bij je?’ Jamar wees naar de plastic tas die Onesmus droeg.

‘Mijn moeder heeft wat extra kleren meegegeven.’

Onesmus grinnikte. ‘Ze was bang dat ik anders de hele dag in mijn blootje zou moeten lopen.’

Jamar lachte met zijn vriend mee. ‘In de brief die we meekregen, stond toch dat we op de voetbalschool kleding zouden krijgen? En dat we zelf niets mee hoefden te nemen?’ Hij leek even te twijfelen.

‘Weet ik. Maar mijn moeder neemt liever het zekere voor het onzekere.’ Onesmus haalde zijn schouders erbij op.

Onesmus Malandi en Jamar Maluni waren onderweg van hun dorp naar de voetbalschool Ndoto Ni, wat ‘dromen bestaan’ betekent. Aan het einde van vorig schooljaar hadden ze de Engelse eigenaren van de school weten te overtuigen van hun kwaliteiten. En nu mochten ze een jaar op de school doorbrengen. Dat betekende dat de dag zou bestaan uit eten, slapen, school en voetbal. De afgelopen weken hadden de jongens afgeteld naar deze dag. En nu was het eindelijk zover.

‘Zou Thabo er nog zijn?’ vroeg Onesmus.

‘Waarom niet?’

‘Nou,’ ging Onesmus verder, ‘hij heeft er toch een beetje voor gezorgd dat wij toegelaten werden op Ndoto Ni door ons te trainen en tips te geven. En je weet dat Ubora dat helemaal niet zag zitten. Hij wil het liefste dat Kofi naar Engeland gaat en door Thabo is er nu ineens concurrentie.’

Jamar was even stil. ‘Daar heb je wel gelijk in. Maar zou Ubora Thabo daarom ontslaan?’

‘Ik heb gehoord dat de trainers daar om het minste of geringste ontslagen worden. Onze buurman vertelde dat een van de trainers kritiek had op Kofi en dat zinde pappie Ubora niet en dus heeft hij die trainer nog dezelfde dag weggestuurd,’ zei Onesmus.

‘Wat weet jouw buurman er nou van?’ vroeg Jamar.

‘Die werkt op Ndoto Ni als schoonmaker. Ubora is echt

een heel vervelende man. Hij schreeuwt en scheldt vaak. En als ze niet doen wat hij zegt, slaat hij erop los.'

Jamar zuchtte. 'Kan Ubora dat zomaar ongestraft doen?'

'Hij is de directeur, dus ik denk het wel. Niemand kan hem wat maken.'

'Maar ik bedoel,' legde Jamar uit, 'kan hij zijn zoon zomaar voortrekken? Toen wij er waren, leek Kofi er helemaal niet blij mee te zijn dat zijn vader hem een voorkeursbehandeling gaf.'

Onesmus schopte een steentje voor zich uit. 'We zullen het van dichtbij meemaken.'

'Ik zal Kofi maar niet tussen zijn benen door spelen. Als Ubora in een slechte bui is, heb je kans dat je meteen weggestuurd wordt.'

Jamar grinnikte.

Onesmus bleef serieus kijken. 'Ik ben bang dat dat dichter bij de waarheid zit dan je denkt. Er is Ubora alles aan gelegen om Kofi bij een club in de Engelse Premier League te krijgen.

En als ik het goed begrepen heb van de buurman, schuwt hij niets om dat te bereiken.' Voor een zandweg die ze over moesten steken, stopte hij om een *boda boda* voorbij te laten gaan.

De brommertaxi reed veel te hard, waardoor er veel stof opwaaide.

Onesmus kneep zijn ogen half dicht en stak toen over.

'Maar wij hebben die Engelse eigenaren van Tottenham mee.

Die wilden ons graag hebben.' Jamar probeerde positief te denken.

'Maar die zijn er maar één keer in de drie maanden of zo. En als ze er niet zijn, is Ubora de baas,' zei Onesmus.

De jongens naderden de voetbalschool. De poort stond wijd open en op een groot bord boven de ingang stond KARIBU, wat 'WELKOM' betekent.

Onesmus voelde zenuwen in zijn buik prikken.

Ondanks de sombere verhalen over Ubora verheugde hij zich enorm op het komende schooljaar. Als ze maar genoeg hun best deden en goed voetbalden, kon het bijna niet fout gaan.

Die Engelsen van Tottenham Hotspur waren zo onder de indruk van hen geweest. En hadden die mannen niet gezegd dat de school eigenlijk dicht moest omdat er te weinig talent uit voortkwam,

maar dat de school nog een jaar door mocht gaan omdat Jamar en Onesmus zich er konden ontwikkelen? Dus eigenlijk had Ubora het aan hen te danken dat hij zijn baan nog had. Als zij er niet waren geweest, was de school al dicht.

‘Kijk. Thabo is er nog.’ Er klonk opluchting in de stem van Jamar door. ‘Gelukkig.’

Onesmus voelde ook blijdschap. Thabo was aardig, had verstand van voetbal en zou hen zeker nog beter kunnen laten voetballen. Hij zag tijdens een wedstrijd dingen die Onesmus en Jamar nog niet zagen. ‘Hij is tactisch sterk,’ had Onesmus’ vader gezegd. ‘Goed naar hem luisteren, daar kun je veel van leren.’

Nou, reken er maar op dat Onesmus veel naar Thabo zou luisteren. Ieder tactisch snufje zou hij opsnuiven. Aan het einde van dit schooljaar wilde hij zo goed zijn dat hij met de Engelsen mee mocht naar Engeland om in de jeugd van Tottenham Hotspur te spelen.

‘Hé, kijk daar. Mijn grote vrienden.’ Thabo hield zijn armen wijd open. ‘Wat ben ik blij dat jullie zijn komen opdagen.’

Onesmus gaf Thabo een hand. ‘Hoezo? Waarom zouden we niet komen?’

Thabo hield zijn hoofd een beetje schuin. ‘Weet je hoeveel jongens niet meer komen omdat ze niet meer mogen van hun ouders? Bijvoorbeeld omdat ze geld moeten helpen verdienen om het gezin te onderhouden. Er zijn tientallen redenen om je zoon thuis te houden en niet naar school te laten gaan.’

Onesmus dacht aan zijn ouders. Zouden zij hem thuis gehouden hebben als ze het land nog hadden? Dat zou zomaar kunnen.

Maar goed, daar hoefde hij niet meer over na te denken.

Ze hadden het land voor een enorm bedrag kunnen verkopen en dus hoefde Onesmus in ieder geval niet voor een inkomen te zorgen.

‘Kom, ik neem jullie mee naar binnen. Dan gaan we ons klaarmaken voor de eerste training. Daarna leid ik jullie wel rond en wijs jullie je slaapplek.’ Thabo liep voor de jongens uit.

‘Moet je niet wachten op andere nieuwe scholieren?’ vroeg Jamar.

Thabo draaide zich om. ‘Jullie zijn de enige nieuwe.’ Hij wachtte tot de jongens naast hem liepen en zei toen zachtjes.

‘Ubora accepteert geen concurrentie voor zijn zoontje. Het is dat de Engelsen eisten dat jullie zouden komen en dreigden met sluiting van de school, anders waren jullie hier ook niet.’

‘Dat wordt nog wat,’ mompelde Onesmus.

‘O, zeker.’ Thabo praatte even zacht verder. ‘Het wordt geen makkelijk jaartje, hoor, jongens. Ubora gaat er alles aan doen om Kofi de beste te laten zijn. Desnoods door het jullie zo moeilijk te maken dat jullie er zelf vandoor gaan.’

Onesmus kneep zijn kiezen op elkaar. ‘Laat maar komen,’ sprak hij strijdvaardig.

‘En als de Engelsen komen, speelt hij mooi weer. Dat kan hij als de beste,’ ging Thabo verder alsof hij Onesmus niet gehoord had.

‘Waarom ben jij hier dan nog? Zo te horen vind je het helemaal niet leuk met Ubora als baas,’ vroeg Jamar.

De houten deur van het complex piepte toen Thabo die opende en naar binnen liep. Hij groette een van de andere werknemers, die net naar buiten kwam. Het gaf hem even de tijd om over de vraag van Jamar na te denken. ‘Ik wil met voetbal bezig zijn en ik moet geld verdienen. Hier kan ik dat allebei. Als je voor Del Monte op het land moet werken en ananassen moet plukken, heb je ook met slechte bazen te maken. Dan is het trainen van talentvolle jongens toch veel leuker?’

Onesmus begreep meteen wat Thabo bedoelde. Bij Del Monte werken was ook niet alles. Het was de reden dat zijn vader het land dat ze bezaten zo lang mogelijk had aangehouden.

Dan kon hij voor zichzelf werken en was hij zijn eigen baas.

Ze liepen door een zaal. Onesmus herkende de ruimte waar ze na die wedstrijd tussen de jongens uit het dorp en die van Ndoto Ni hapjes en drankjes hadden gekregen. Het was de wedstrijd waarin Jamar en Onesmus opgevallen waren, waardoor de Engelsen hen hadden uitgenodigd voor een extra wedstrijd.

In de ruimte stonden een paar grote tafels met stoelen eromheen. En in de hoek was een keuken waar iemand iets klaar stond te maken. Het rook heerlijk.

Ze liepen aan de andere kant de ruimte weer uit en een lange, smalle gang in. Aan de rechterkant waren kamers. ‘Hier zijn de slaapzalen,’ zei Thabo. ‘Op iedere zaal liggen zes jongens in stapelbedden. Er zijn vijf zalen, want we hebben dertig jongens hier op school.’

Onesmus zag Ubora aan de andere kant van de gang aankomen. Hij voelde meteen een steen in zijn buik.

‘Zo, zijn de verwende jochies gearriveerd,’ begroette Ubora hen. ‘Eens kijken hoelang jullie het volhouden in een keiharde topsportomgeving.’

Onesmus wilde iets terugzeggen, maar bedacht dat het verstandiger was om niet meteen dwars te gaan liggen. ‘Hier gaat het er iets anders aan toe dan op een gewone school. Niet presteren betekent een waarschuwing. Twee keer niet presteren betekent straf en drie keer niet presteren betekent wegwezen.’ Ubora keek de jongens aan met een gemene grijns op zijn gezicht. ‘En dan heb ik het niet alleen over voetballen, maar ook over schoolresultaten en discipline. Wij stomen hier namelijk spelers klaar voor de Premier League en niet voor een wedstrijdje op het veldje bij de school.’

‘Zoveel spelers zijn er anders niet naar Engeland gegaan, begreep ik van die Engelse meneer. Anders zouden ze toch niet van plan zijn geweest om Ndoto Ni te sluiten?’ Jamar kon zijn mond weer eens niet houden.

De grijns op het gezicht van Ubora veranderde in een grimas. ‘Wacht maar,’ siste hij. ‘Jullie denken dat het hier de hemel is, maar over een paar dagen weten jullie dat jullie in de hel zijn terechtgekomen. En daar zal ik persoonlijk voor zorgen.’

‘Prachtig toch?’ Onesmus hield het geel-groen gestreepte shirt voor zich. ‘En dan is dit nog maar het trainingsshirt. Kun je nagaan hoe het wedstrijdshirt eruitziet.’ Hij wreef over het logo van Ndoto Ni dat op de borst van het shirt zat. ‘En dan zo’n prachtige zwarte broek erbij.’

Jamar hoorde niet eens wat Onesmus zei. Hij stond de scheenbeschermers te bekijken en alle andere spullen die in de kleedkamer op hen lagen te wachten. Voetbalschoenen zouden ze zo meteen uitzoeken in het materiaalhok dat aan het einde van de gang te vinden was. De andere spelers in kleedkamer twee hadden al voetbalschoenen. Zij zaten vorig schooljaar ook al allemaal op Ndoto Ni.

Thabo had de jongens het hele complex laten zien en Onesmus was behoorlijk onder de indruk. Alles zag er schoon, netjes en goed onderhouden uit. Van Thabo had hij begrepen dat alles betaald werd door Tottenham Hotspur en dat, als ze iets nodig hadden, het niet lang duurde voor ze het kregen. Ieder seizoen stelde Tottenham per speler een flink aantal nieuwe tenues ter beschikking, zowel om te trainen als om wedstrijden in te spelen.

‘Oké, allemaal zitten.’ Een grote man met een indrukwekkend postuur kwam met veel bombarie de kleedkamer binnen.

‘En luisteren.’ Het geluid van zijn zware stem bonkte tegen de muren. ‘Zo, stelletje sukkels,’ ging hij verder.

‘De eerste training van het nieuwe seizoen en jullie weten natuurlijk wel wat dat betekent.’

Onesmus keek de kleedkamer rond. Hij telde vijftien jongens, die net nog het hoogste woord voerden, maar nu als angstige hazen naar de man in de deuropening keken. Hij vroeg zich af wat hier aan de hand was.

‘Nou?’ bulderde de man. ‘Krijg ik nog antwoord?’

‘Conditietraining,’ antwoordde een jongen die in de hoek zat.

Hij bleef naar de grond kijken terwijl hij het zei.

De man deed twee passen naar voren. ‘Heel goed, Ochieng.

Conditietraining. Vandaag is de eerste stap naar een wedstrijd

waarin we vanaf het begin tot het einde voluit kunnen gaan.
Dus wat doen we met de ballen vandaag, Ochieng?’

‘Die laten we liggen.’

‘Precies.’ De man glimlachte. ‘Vanavond, als jullie in bed liggen, zullen jullie om jullie moeders jammeren van de spierpijn. Jammeren en niet schreeuwen, want daar zullen jullie de energie niet meer voor hebben. Uitgeput zullen jullie zijn.’ Hij klapte in zijn handen. ‘Dus hup, hup, hup, omkleden. Over precies ...’

Hij keek op het gouden horloge dat hij om zijn pols had.

‘... zeven minuten zie ik jullie op het trainingsveld.’ Hij draaide zich om, liep de kleedkamer uit en smeede de deur achter zich dicht.

Jamar was de eerste die de stilte doorbrak. ‘Wat is dat voor een mafkees?’

De jongen die naast hem zat, antwoordde: ‘Dat is Bumba, beter bekend als De Beul.’

‘De Beul?’ Jamar trok zijn mondhoeken naar beneden.

‘Na de training van zo meteen weet je wel wat ik bedoel. En dat valt dan nog mee als je het vergelijkt met de rodebaltrainingen.’

De jongen stak zijn hand uit naar Jamar. ‘Ik ben Kamau.’

Jamar pakte de uitgestoken hand vast. ‘Jamar. Maar wat zijn rodebaltrainingen?’

‘Schiet nou maar op en kleeid je om. Twee seconden te laat op het trainingsveld en je hebt je eerste gele kaart te pakken.’

Kamau ging gewoon verder met omkleden terwijl hij aan het praten was. ‘En bij drie gele kaarten heb je een rodebaltraining te pakken. Dat is een uurtje trainen met De Beul en zijn rode bal. En dat soort trainingen wil je niet. Geloof me maar.’

Jamar begon zich om te kleden.

‘Waar zijn de anderen?’ Onesmus was al bijna klaar. ‘Er zijn toch dertig jongens hier op school?’

Kamau stak zijn scheenbeschermers achter zijn kousen. ‘Die zitten in kleedkamer één. Dat zijn de vijftien beste spelers. Als je in kleedkamer twee zit, hoor je bij de vijftien minst goede spelers.’

‘Oké.’ Onesmus vond het logisch dat zij niet meteen bij de besten waren ingedeeld. Ze moesten zich eerst maar eens bewijzen.

‘Alleen de spelers in kleedkamer één spelen wedstrijden of toernooien. En in die wedstrijden word je beoordeeld voor het rapport dat naar de manager gaat.’ Kamau had zijn veters gestrikt en ging staan.

‘Manager? Is dat Ubora?’ vroeg Onesmus.

Kamau schudde zijn hoofd. ‘Nee, Wayne, de Engelse manager.’ Onesmus begreep het. Wayne was ook degene die besloten had dat Jamar en hij toegelaten mochten worden op Ndoto Ni.

Aan hem werd dus verslag uitgebracht en hij besloot uiteindelijk wie er wel en niet naar Engeland mocht.

‘Iedereen klaar?’ Ochieng stond in het midden van de kleedkamer.

‘Wij hebben nog geen voetbalschoenen.’ Jamar wees naar zijn kousen.

‘Loop maar mee.’ Ochieng liep voor de jongens uit de gang in, naar het materiaalhok. Daar stond een oude man met grijs haar en een grijze baard ballen op te pompen. ‘Deze jongens hebben nog schoenen nodig, Mugo.’

Mugo kwam moeizaam overeind, greep even naar zijn rug en bekeek Jamar en Onesmus. ‘Ah, de wondervoetballers.’

Ochieng keek niet-begrijpend. ‘Wondervoetballers?’

‘Heb je het niet gehoord, Ochieng?’ Mugo legde zijn hand op Ochiengs schouder. ‘Deze jongens hebben ervoor gezorgd dat Ndoto Ni nog bestaat. De manager verwacht dat zij helden van de Premier League kunnen worden. Daarom zijn we nog open. Als zij er niet waren geweest, bestond deze voetbalschool al niet meer.’

‘Serieus?’ Ochieng draaide zich om.

Onesmus haalde zijn schouders op. ‘Geen idee.’ Hij wilde niet arrogant overkomen. Hij wist wel dat zij de reden waren dat de school nog minimaal een jaar verder mocht gaan, maar niet dat van Jamar en hem verwacht werd dat ze helden van de Premier League zouden worden.

‘Heb je schoenen voor hen? We moeten over twee minuten op het veld staan.’ Ochieng tikte met zijn wijsvinger op zijn pols.

‘En je weet hoe De Beul kan zijn.’

Mugo liep zijn hok binnen en kwam met twee schoendozen